

Fakta om Tivolibron

Tivolibron är en tvåvalvad betongbro med järnräcke som är 20 meter bred, har 14 meter körbana och två gångbanor.

Tivolibron har funnits vid Selångersåns utlopp i 132 år. Den första Tivolibron byggdes redan efter Sundsvallsbranden 1888. Innan dess fick den som ville ta sig över den nedre delen av Selångersån åka över ån med en roddbåt eller färja.

Efter Sundsvallsbranden 1888 beslutade man bygga en bro alldeles framför Tivoli i Norrmalm. Denna bro var en svängbro i järn vid platsen för den så kallade Tivolifärjan. I september var bron klar att användas. Den kallades till en början för Svängbron och det dröjde ganska många år innan det officiella namnet blev Tivolibron. Bron stod klar 1890.

Tivolibron fick ursprungligen sitt namn av sommarrestaurangen Tivoli som låg norr om ån, uppe i backen, strax intill det nuvarande kommunhuset där vårdcentralen Centrum nu ligger. Restaurangen öppnades 1872 och var ett populärt tillhåll och nöjespalats för Sundsvallsborna i omkring 70 år. I februari 1945 revs Tivoli.

Vid vårfloden i maj 1919 var Tivolibron den enda bro som inte fick några stora skador. Fram till 1910 skedde inga större förändringar och konstruktionen verkar ha fungerat tillfredsställande.

När Sundsvall fick spårvagnar 1911 och en av linjerna måste passera bron konstruerades spår och elledning så att bron fortfarande kunde öppnas. Trafiken och belastningen på bron ökade därmed avsevärt. Det kunde till och med hända att bron gungade och stötte mot landfästena när tyngre fordon som spårvagnar passerade. Under åren gjordes flera försök att förbättra konstruktionen, också med tanke på de långa väntetider som blev för övriga trafikanter när bron öppnades för sjötrafik. Vintertid, så snart sjöfarten avslutats, kilades bron fast så att den skulle ligga stadigt.

En ny bro anpassad efter den nya tidens krav behövdes. I den stadsplan som gällde 1948 fanns planer för en ny bro men ingen trodde att det skulle bli någon sådan på många år och därför beslutade stadsfullmäktige i april 1948 att Tivolibron skulle breddas med 1,5 meter. De räknade med att den provisoriska lösningen skulle hålla i 5-10 år och åtminstone lösa de akuta problemen.

Men redan i november 1949 beslutade drätselkammaren att låta utreda kostnaden för en ny bro.

Det gick några år och i juni 1955 kunde drätselkammaren besluta att bygga en helt ny bro strax nedströms den gamla. Bron öppnades för trafik 1956

Efter att den nya bron stod klar revs den gamla. I juni 1957 monterades den gamla bron ner och kvar blev endast det fundament för svängbron som fortfarande finns kvar i mitten av Selångersån.

Den nuvarande Tivolibron har alltså funnits vid Selångersåns utlopp i 66 år och är nu uppsatt på Trafikverkets lista över kulturhistoriskt värdefulla broar. Tivolibron har tidigare varit Trafikverkets bro (d.v.s. en statligt ägd bro). Men i samband med att Trafikverket efter ombyggnationen av gamla E4 till stadsgata, överlämnade både gamla E4 (Väg 562) och Tivolibron till kommunen hösten 2021 är den nu en av kommunens broar som vi äger och sköter.

Historiska bilder på Tivolibrön:

Dessa bilder är från Sundsvalls museum, <https://digitaltmuseum.se/search/?q=tivolibrön&aq=owner%3F%3A%22S-SM%22>

Foto från 1902. Tivolibrön i Sundsvall 1902. Tivolibrön var vid denna tid vridbar för att vissa segelskutor skulle kunna ta sig upp för Selångersån en bit.

Foto från 1898 — 1908. Tivolibrön med nya lasarettet i bakgrunden

Foto från 1902. Segelskutor i Sundsvalls hamn. Tivolibron till höger

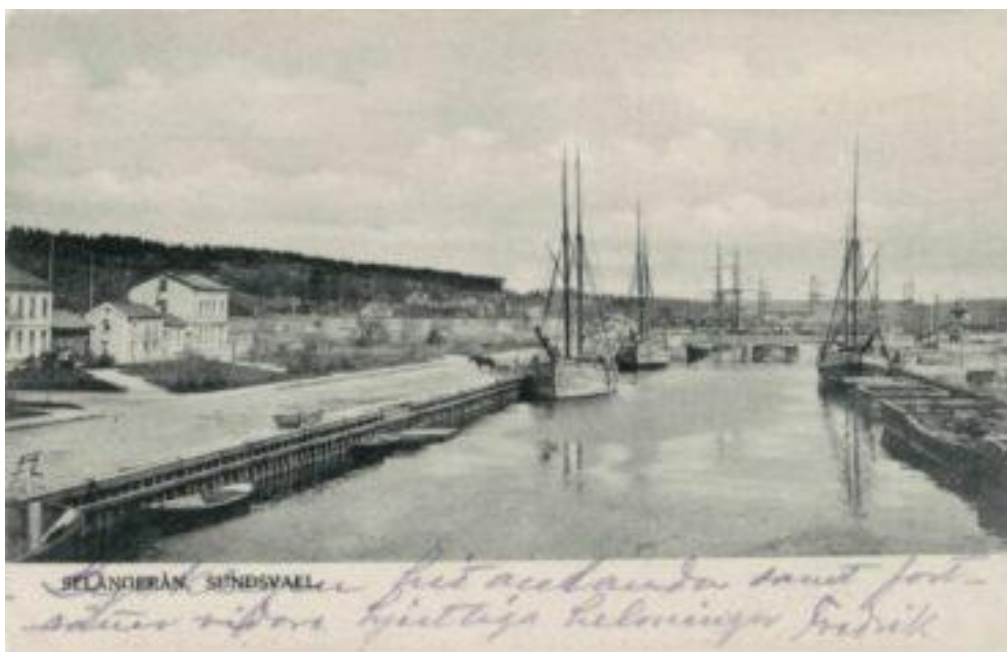
Foto från 1902. Inloppet till Selångerån med Tivolibron till höger. Bron byggdes 1890 som svängbro (dess mittparti finns fortfarande kvar) vilket gjorde att ganska stora fartyg kunde ta sig fram mot Puckelbron. Tornet mitt i bild tillhör kallbadhuset vid finnkajen. I bakgrunden ses Rosenborgs hammagasin

Foto från 1905-1915. Vykort med motiv över passagerarbåtarna vid Tivolibron i Sundsvall

Foto från 1907. Tivolibron (svängbron) med gamla lasarettet och restaurang Tivoli på Norrmalm i bakgrunden

Vykort från 1912. Selångersån. Till vänster Norrmalm med Skepparegatan samt den vridbara öppningsbara Tivolibrön rakt fram. Kallbadhuset ses skymta längst till höger i bild. Segelfartyg samt vedpråmar efter kajerna. Brevkort daterat 1912 från avsändaren

Bild från 1951. Det är trångt om saligheten då en spårvagn och en lastbil möts på den gamla Tivolibrön över Selångersån

Foto: Lindgren, Paul

Sundsvalls museum

Foto från 1954. Provbörning för nya Tivolibron

Foto: Lindgren, Paul

Sundsvalls museum

Foto från 1954. Provbörning för nya Tivolibron

Foto från 1954. Två kvinnor, en med barnvagn, promenerar norrut över den gamla svängbara Tivolibrön.

Foto från 1957-1958. Flygfoton över Folkets park, busstationen, Normalm, Norra kajen och Tivolibrön.

Foto från 1957-1958. Flygfoton över Folkets park, busstationen, Norrmalm, Norra kajen och Tivolibrön

Foto från 1958. Valkampanj i Sundsvall 1958 med valaffischer söder om Tivolibrön

Äldre foto. Cyklister på väg över Tivolibron

Foto från 1950-1959. Vy från Selångersåns utlopp mot den gamla svängbara Tivolibron, Normalm och lasarettet

Foto från 1961. Flygfoton över Norrmalm med SCA:s nybyggda huvudkontor

Foto från 1961. Flygfoto över Järnvägsbron, Tivolibron, Norra kajen och SCA-kontoret

Flygfoto över Tivolibrön, år 2022

Tivolibrön sett från Puckelbron uppströms Tivolibrön

